

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KOZLÓNY.

Megjelenik hetenként háromszor: vasárnap, kedden (félvén) és esztörtökön.

Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 óratól 12-ig.

Hirdetések lapunk számára felvételnek: Budapestben, Lang Lipót, Gizella-tér 3. sz. — Haasenstein & Vogler, Dorottya-utca 11. sz. — Goldberger A. V. Váci-utca. Külföldön: Bécsben, Mosse Rudolf I. Seilerstraße Nr. 2. — Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse Nr. 10. — Daube G. L. és társa I. Wollzeile Nr. 12. — Oppelik A. I. Stubenbastei Nr. 2. Dukas Miksa I. Riemergasse Nr. 12. — Stern Moritz I. Wollzeile Nr. 25. — Rottler és társa I. Riemergasse Nr. 13. — Danneberg I. H. Czerninplatz Nr. 6. Hamburgban, Haasenstein & Vogler. — Frankfurtban a M. Daube G. L. és társa.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
helyben hához hordva:
Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4
Negyed évre . . . 2

Kiadó hivatal:
Nadasch, Muzsik és Parficio
konyv- és könyvnyomtatási
a városház-épületben, hová
az előfizetések és hirdeté-
sek küldendők.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.
vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 9 frt — kr.
Fél évre . . . 4 „ 50 „
Negyed évre . . . 2 „ 25 „

Szerkesztőségi iroda:
Sólet-utca s esendős-utca
sarkán, Hölendör-féle ház-
ban, hová minden alap szel-
vény részét illető közlemény
küldendő.

Bérmintelen levelek nem
fogadtatók s. Kéziratok
nem adhatók vissza.

Ítélet.

A legkönnyebb és a legnehezebb feladat.

Három forumot állított föl a polgári törvény-
kezés csak az emberi cselekedetek s a szenvedélyek
tulkapásainak megtérsítésére. . . . S hányszor csaló-
dik ezek közül egyik is másik is, feloldván az íté-
letet, új tárgyalást rendelvén el. Pedig tán csak
arról van szó, hogy X. adós Y.-nak. Vagy arról
X. megölte-e Y.-t? S ha minden gyamu-ok rábizony-
ít, hogy megölte, de egy vélelem mellett har-
czol, — a bírálat már nem biztos, s maga az íté-
let is csak egy vélelem, melyet a felsőbb forum
leronthat.

S a társadalom mégis olyan könnyen ítél.

Ki sem hallgat s nem keres tanukat, nem ad
esküre: csak ítél.

Pedig igazság szerint a társadalom ítélete job-
ban sujt, mint a bíróságé.

A társadalom ítélete ellen nincs felelkezés, s
nem rehabilitálja magát az elítélt soha.

Ha ugyan a társadalmat is úgy vesszük, nagy-
jában.

Ha társadalomnak nevezzük azt a száz s ezer-
águ nyelvet, mely össze-vissza beszél s elméldkedik
józanul s férdén.

Ha adunk valamit arra, a mit úgy hívunk,
hogy: világ. . . .

Sokan adnak rá s félék ítéletét.

Örökké szemük előtt lebeg a száz és ezerágu
nyelv, melytől félni kell s vigyázni, hogy meg ne
szólja az embert.

Örökké azt kérdik maguktól hogy: „mit szól
majd mindehhez a világ?”

S mentál jobban rejtőznek e világ ítélete elől,
az annál inkább keresi fel őket s jobbra-balra fü-
lelnek, hogy vajjon mit szól a világ?

Ez a társadalom a nagy tömeg, a mindenna-
piai társadalmá.

Okos ember erre a társadalomra semmit se
épít. Nem törődik ítéletével, nem hajhássza kegyét
s ha nem is veti meg, de közönyös iránta.

A nagy tömeg, a mindennapiak társadalmá
csak hozzon ítéleteket a maga módja szerint, az

ellen a lélek talál jogorvoslást, mert van még azon
kívül is társadalom.

Igen, a tömeg társadalmá fölött áll egy tár-
sadalom, melynek elemei a műveltség s a józanság.

Nem minden hiba nélküli társadalom ez se.
Ez is hirtelenkedik s olykor fecsegővé válik, de
ítéletében is a legtöbb része van a malitjának, a
satyrjának s a sarcasmusnak.

Jaj annak, kit e malitia megmar, kit e satyra
megverez, s kit e sarcasmus megöl.

Mert míg a tömeg társadalmá gyorsan hozván
ítéletet, gyorsan feled is, addig a művelt emberek
társadalmá soká ingadozván, ítéletében állhatatosabb.
Sajnos e társadalom is a művelt emberek társada-
lmanak kell neveznünk; mert művelt emberekből
áll, s a műveltség a bölcseségtől még nagyon tá-
vol esik.

Ennek a társadalomnak az ítélete: a kinevetés.

De egy finom utánszszal megkülönböztethető
ettől egy társadalom, mely mindig igazságos, s íté-
lete a döntő.

Ez talán az „én“-ek társadalmá.

Ott a hol az ítélő forum a lelkiismeret, mely
mindig igazságos, s a hol panaszos és vádló maga
az „én“.

Ez is egy társadalom.

Ennek kivétel nélkül tagjai mindazok, a kik
a műveltségen s józanságon felül még nemes lel-
külettet is bírnak.

A kik nem ítélk el embertársukat mindaddig,
míg annak lelkiismerete nyugodt, míg lelkében a
meghasonlást nem látják. S akkor se hoznak le-
sütő ítéletet, mert az ő ítéletük egy szóból áll s
ez a: szánalom.

A legkegyetlenebb ítélet a szánalom.

Olyan mint a tör, mely keresztüldöfi a szívet.

S azért mindaddig emelt fővel járhatunk, míg
a tömeg társadalmá elítél, sőt a műveltek társada-
lma ítéletét is elviselhetjük, de ha akad egy
ember, a ki igazán szán bennünket, akkor föl van
forgatva lelki világunk s egy szem, mint káint,
üldöz bennünket, egy szem, mely szánalmat fejez
ki. Ne féljünk a megvetés-, a lealázás- sőt az utá-

latlól se, — de örízkedjünk attól, hogy okot szol-
gáltassunk valakinek arra, hogy szánjon bennünket.

Ártatlanul ki vagyunk téve a megvetésnek, a
lealázásnak, az utálatnak s a kinevetésnek, de a
szánalomérzet a nemes szív ítélete, mely mintegy
tükör a jellem utálatos voltát tükrözi vissza.

Ez az ítélet az, mely ellen aztán igazán nincs
apelláta!

Az új jelszó.

Ipariskola az új jelszó Szép, komoly, okos
jelszó. Minden időben és minden pályán tanulni
kellett annak, a ki boldogulni akart, de nem volt
oly kor és nem volt oly pálya, mely annyira meg-
követelte volna a szellemi művelődést és gyakor-
lati szakképességet, mint követeli azt az iparos-
pálya a goz és villamosság, a gép és a tőke hatal-
mának korában.

Csak hogy a jelszó hazánkban nem onét indult
ki, a hol szeretik az iparosozást egy nyugtalan,
henyélő, politizáló, a korrall haladni nem akaró
csehóvár tömegnek tekinteni; oly tömegnek, mely
saját javát nem ismeri, annál kevésbé képes köve-
téseit az ország közérdekével összeegyeztetni.

Már az 1872-iki iparos-gyűlés ismeretes kí-
vánalmi közt első helyre tette azt, hogy: „a köz-
művelődés és az iparos szakismeretek fejlesztése
erélyesen előmozdítottassék.“

A II. országos kongresszus pedig egész ipar-
oktatási programot emelt határozattá, mely a kö-
vetkező, ma is teljes érvénnyel bíró tételekben
kulminált:

Az iparos szakoktatás szervezése Magyarországon
az állam legfontosabb és legsürgősebb feladatai közé
tartozván, azt az ország iparának gyakorlati fejlesztése
széjjel rendszeres terv szerint olykép kell fogantato-
sítani, hogy a felső egyetnelti vezetésnel a hazai ipar
gyakorlati szükségleteit ismerő körökből szakértő egy-
nek közreműködése is igénybe vették.

Az iparos szakoktatás olykép szervezendő:
a) hogy, mint annak legelsőbb foka, az ország min-
den városában és nevezetesebb helységeiben, a létező
tanintézetekkel összekötetéseben és ezek helységeinek,
tanészkeinek és esetleg tanerőnek felhasználása mel-
lett lehető rövid idő alatt iparos továbbképző iskolák
(tanoncz-iskolák — legalább esti és vasárnap folyamok-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

D a l.

— Jeannovic után. —

Nem nap az a menny azurján,
Mi sugárít hon kiárja,
Hancum fonn a kek tukorben
Arczod feylik — lényed bája.

Ó ne bídd, hogy fényes csillag
Mi egy csillog enyhe éjél,
Az anygakak nagy kívánsiu
Rest torkok s rád nezek köjél.

Az a sarló nem az új hold,
Az ég magán sebet tegett.
Mit ér fényes mennyország,
Ha nem bírhat benne téged!

Szerből: IZSÓ.

Egy megzavart menyegző.

— Itajz. —

Nagy dáród van Csengeriéknel. Egyetlen leány-
kat Gizellát most veszi el Suhajda Ferkó a falu legszebb
legénye. Folyik a bor, az asztal csak úgy düledezik a
sok étel alatt, Julis asszony alig győzi már a sok kinal-
gatással. „Egyék sógorasszony, igyék komámuram!“; s
igy tovább. Az asztal végén Pali cigány húzza amogy
isten igazában a sok szép nótát. Repül is a sok bankó
a hegedűre, mindegyiknél nagyobb s nagyobb mosolyra
nyílik a száj. Az asztal olején ül a boldog vőlegény Su-
hajda Ferenc bájos menyasszonyával. A menyasszony
inkább elő halotthoz hasonlított, mint sem egy boldog
arához. Mily gondolatok gyötörhetek most szívet. Talán
hütellenül elhagyott kedvesére gondol?

Gizellák kertje alatt egy alak áll, tilinkóval ke-
zeben. Most ajkához veszi. Megszóla a tilinkó, hangja
olyan megható. Fájó érzés vonul el egész lényén a dal-
nak. Egyszerre mintha csak megbánná, hogy oly szomor-
uan fujt, átesap egy vigabó. El akarja felejteti fájdal-
mát s azt vig dalban fejezi ki.

Nyílik az ablak, kinéz rajta egy leányfő. „Maga az
Pista bácsi, miért fujja oly szomoruan azt a nótát? Hi-
szen ugy sincs már senki a ki meghallgatja. Gizella néni
most tartja lakodalmát, én visszajöttem, hogy meghall-
gassam tilinkójának a hangját. Mert hát látja Pista bá-
csi maga tetszik ám nekem. Én magát nagyon szeretem.
Kérem ne legyen oly szomorú, felejtse el a mi történt.“

Felshajrt erre Ferenczy Pista „mit tudod te Jolan
szentem, hogy mi dulja az én szívemet. Fialat vagy te
még ahhoz, semhogy megérthesd, mit tesz az valakit
„szeretni.“

„Pista bácsi, Pista bácsi nem beszéljen így, mert
isten uescse nekipyteredem. Ne törődjék többé Gizellá-
val. Ha ő hütlen lett magához, felejtse el. Hiszen van
még sok leány a faluban. Akad közöttük mely sokkal szebb
is mint Gizella. Vagy hát ha már máskép nem megy,
hát akkor — — — hát akkor ne szeressen senkit is
felejtse el Gizellát.“

„Nem lehet édes szentem — mondja erre Pista —
nem oly könnyen felejteth el az ember valakit, kivált az
olyat, a kit szeretett el s a kit még most is szeret. Menj
csak vissza Jolan szentem, menj, hagyj magamra báná-
tommal együtt.“

„Hát ha már meg kell lennie, szót fogadok. Isten
áldja meg Pista bácsi.“ A leány eltánt az ablakból.

A ház egy másik részében ül a lakodalmi népség.
A vőlegény mámoros a bortól, mámoros a boldogságtól,
mámoros a szerelmentől, mámoros a tndattól, hogy övé
egy lény, a kit tiszta szívből szeret.

Pali cigány húzza a sok nótát. Odaszól neki az
öreg Csengeri: „huzd Pali, a meddig csak egy szál hur
van a hegedűn. Tudja meg ország-világ, hogy Csengeri
Pál most ül egyetlen lányá lakodalmát.“ Repül a sok
babás bankó, a Pali szája mindinkább szélesbül, de a
menyasszony arcáról csak nem akar eltűnni a sápadt-
ság. Ferkó oda szól Palinak: „huzd te azt a nótát
„Csak egy kis lány van a világon.“ Csak nem akar fel-
vidulni a menyasszony. De mi az a mi egyszerre pirt
fest halovány orcájára? Egy egyszerű tilinkó. Ismeri
ezt a nótát, sokszor hallgatta ezt végig holdvilágos éje-
loken, sokszor suttogta ajka a szerelm esküjét. Ismeri
a tilinkót. Azt fuja: „Szomorú fű hervadt lombja.“

Mi kizette őt arra, hogy a kit oly forrón szeret,
hütellenül elhagyja és olyannak nyujtsa kezét, a kit
nem is szeret? Az ajka akaratossága. Hja, mert Feren-
czy Pista egyszerű bojtár, míg Suhajda Ferkó a falu
legzadagabb legénye. Aztán meg a rokonság. Ferkó
apja község bírája, aztán meg nagybátyja tiszteletes Ze-
gerneyi Jonathan a község lelkes. Aztán meg a legény
sem volt ám megvetni való portéka. Hét vármegyében
kellett keresni olyan táncost, meg ivót, mint Suhajda
Ferkó. Örült az a hajdan, a ki Ferkóval mehetett
táncba. Az olyan faluhosszat dícselkedett azzal, hogy ő
az első táncossal táncolt. Ez emiatt kellett szégyén
Gizellának hozzámenni és szégyén Pistát elhagyni. Fel-
áll, hallgatózik. „Ó az, ó az!“ kiltja s visszafordad
székébe.

kal) léteztessenek, melyek az egyszerűbb kézműipar-ágak az észékes szükséges általános képzettséget nyújtják; b) hogy az építészeti, gépészeti és vegyészeti ipar-ágak számára jó munka és gyárvezetőknek alapos ki-képzésre az ország nagyobb iparos körjében tan-ki-állásos képzőintézetek állítsanak fel, illetőleg, hogy létező tanintézetek ilyenek átállítsanak; c) végre, hogy a művészeti iparágakra különös te-kintettel a legtehetségesebb iparos ifjak kiképzésére az iparművészeti muzeummal kapcsolatban egy műipar-iskola alapítsanak.

Az iparos képzőintézeteknek és a műipari tanodá-nak közfeladata — ép úgy, mint a humanisztikus és teh-nikai oktatás — az államnak kell viselni: az elsőfoku ipari továbbképző iskolák költségeihez járulni kell a városoknak és községeknek, az iparosoknak és arányla-gos hányaddal az államnak.

Látható ebből, hogy a magyar kézműiparos osztály épen nem zárkózik el a szellemi és gya-korlati szakmabeli haladás követelményei elől; de midőn az iparkutatás kérdéseit szerves kapcsolatba hozza azon többi kérdésekkel, melyeknek céltudatos és összhangzatos megoldása nálunk annál inkább tartozik a nemzeti gazdasági és iparpolitika el-engedhetlen feladatai közé, mivel mi nem támasz-kodhatunk az iparfejlesztés és védelem leghatalma-sabb eszközeire, az önálló kereskedelmi és vámpo-litikára: ezzel semmi egyebet nem bizonyít, mint azt, hogy épen legjobban ismeri a bajokat és azok-nak orvoslási módjait, mert hiszen saját bőrere megy a dolog.

Helyesen cselekedtek tehát gróf Zichy Jenő és Jágoesi Péterffy urak, midőn szervezési körut-juk eredményeiről hivatalos jelentést ténen, a ta-noncizikálók rég vajdó szervezésének kérdését szoros kapcsolatba hozták a másik vajdó kérdé-sel: az ipartörvény revíziójával. S habár nem ir-hatnánk is alá mindent, a mi ez irányban időköz-ül kissé rendszertelenné felhozták, s bár nem ismerjük a jelentésnek épen azon legfontosabb rész-ét, mely a körutnak nem látszólagos, hanem tény-leges eredményét tünteti fel, mégis, ismételjük, a jelentés irányával egészen véve egyet értünk. S mivel gróf Zichy urak érdemül rójuk fel, hogy a mindvégig sikertelenné bizonyult nagyszabású re-form-aktiók helyett a fényes szereplésre kevésbé haladatos, de annál komolyabb és üdvösebb ipar-érdékű tevékenységre, különösen pedig egy fárads-ágos országos körútra szánta el magát a hivatalos szakközeg kíséretében, — épen nem habozunk nyíltan kimondani, hogy egy a komoly ügy, mint az ő saját személye érdekében is jobb szeretnék volna, ha a zajos és költséges tüntetéseknek szaka-datlan sora elmaradt volna.

Ipariskolákat faklyámenetekkel és banketek-kek szervezni, ez már magában véve a curiosumok és comicumok közé tartozik, s ha már sajnos nemzeti tulajdonságainkól a mi tisztelt iparos ügy-társaink sem mentek, és azt hitték, egy grófi körút és 12000 forintos nagyszerű adomány iránti hála-elismerésüket faklyákkal, zászlókkal s poharkoczi-násokkal tudják legméltóbban kifejezésre juttatni, mégis az egyik oldalról a, másáiról is két dol-got kellett volna megfontolni: az egyik az, hogy e tüntetések együtt véve rengeteg kidobott pénz

Odakim Ferenczy Pista járkál fel s alá, tündöve-magában. „Ha szeretted, miért hagyott el, ha pedig nem szeretted, miért hittegetted? Miért jöttszott az én szíve-mel? Miért szította még inkább a tűzet, a mely ke-lemben ég. Oh ha azokra a szavakra gondolok, mely-eket elválasztott mondott. „Bizzal bennem Pista, sze-ress és ne felejt el. Veled élek, veled halok.” Oh mily kejes érzet jart át egész testemet, midőn az első csók csattant el ajkainkon. S most mindez füstbe ment. Ő mást vett el, s én — Itt félbeszakítá beszédét és egy ideig hallgatott. De mintha egy gondolát villámoltta volna át agyát, félrakodott s folytata: „Elmegyek ve-hozza s megkérdézem, miért hagyott el? S aztán, aztán.”

Csengeri uram az egész lakodalmas néppel együtt a menyasszony körül van elgölgölvén. Senki se veszi ész-re, amint egy alak kinyitja az ajtót, s halkán beteszi azt maga után. Lábjuhelyen közeledik a csoport felé. Szíve szorongás fogja el. Nem tudja, mit cselekszik, mid-őn látja a csoportot s közepén a holt-halvány meny-asszonyt. „Meghalt, ordítá mintegy megánkiált, meg-halt.” Odarohant Gizellához, körülölelte. „Nincs mit ke-resnem ezen a világon.” Egy lövés és Ferenczy Pista mint életlenülített hulla, esett Csengeri lábához.

Fényesen sá a nap. Jótékony sugárát mindenkre kiterjeszti. A tisztelt temetőben egy agg ember vánsz-orog s megáll egy kettős sir előtt. Senki sem fogja felismeri benne Csengeri Pál módos gazdát. Hová tűnt el magas alakja? Mindezen változás egy év ideje elő, s milyen év? Leánya meghalt, ha eltékozolta vagyonát, ő maga maradt egy kis hazikóval. Letérdel a sir előtt. Imádkozik egy matyánkot.

Hogy még se akarják elismerni a szerelmen szent joait!?

Peisistratos.

nyelnek el; a másik az, hogy azok a távolról szem-lelő közönség szemében jelentékenyen devalválják a nemes gróf aldozatokétségét és jó intenczióit, ép úgy, mint kedvezőtlen világot értek azon komoly-ságra, melylyel maguk az érdekeltek körök az ily komoly ügyet felkarolják. Mindamellott e helyen fel nem hoztuk volna a dolgot, ha gróf Zichy és Jágoesi Péterffy urak a körút folytatására nem ké-zszülnének, mely alkalommal, reméljük, tapintatosan találni fognak módot arra, hogy a hírlapok távirati rovatait naponta az elért örövendes eredmények, nem pedig a már-már közmosolyt keltett faklya és bankett bulietinek tötsék meg

Egy megyei tisztviselő.

(T.) Az ugynevezett régi jó világban uri hiva-talok is valának és oda részint nem mehetett, rész-int hiába ment, ő nem vagyonos és nem nemes ember. Ilyen uri hivatalok valának pedig a megyei és katonai hivatalok. A mágns vagy előkelő va-gyonos, nemes fiatal ember azzal kezdte, hogy a megyénel megválasztatta magát alispánnak, vagy elment a hadsereghöz tisztnek, a hol a szegény fiatal ember nem versenyezhetett vele, és nem ér-hette utól soha. Amint azon megye és katonaság, az ur jogok nyugótt felszabadult, és e pályák más ember fiának is megnyiták; mióta megyei hivatal és katonáskodás dologgal, tanítással jár, mióta be-lett bizonyítva, hogy a csaták térén nem a fényes neveké, hanem a katonai szakértelemé a diadal, azóta a vagyonos és nemes uri osztály más spor-tol keres, a hova tudomány és dolog még ma sem igen kell, megéjt és katonáskodást átengedni a szorgalomra kényszerült szegényeknek, mert az oly hivatalit, hova tanulni kell, kényelmentlenek, a hol pedig dolgozni kell, szegénynek tartja. És ime — egyszerre csak ország-világ bámulatára felhangzik egy név, mai napság Magyarország legelső család-igényeké neve, a hol a család első szülötte, mint azt régen is tevők a közpályák küzdhomokjára kilép, és pedig az új modern kor szabályai szeri-nt fegyverkezve tudori czimmel s erős elhatározással a dologra.

Csak nem régen olvastuk, hogy dr. Tisza Ist-ván, Tisza Kálmán miniszterelnöknek fia, Bihar-me-gye egyik szolgabírói székére megválasztatott.

Ime a modern Magyarország minden nagy ur-i osztályának első példányképe, ki a grófi czim he-lyett a doktori czimet választotta. Tisza Kálmán már régen lehetett volna grófia, éppen úgy, mint Lónyay, ha nem inkább, hanem a helyett azt monda: Az én fiaim magoknak érdemeiké ki a czimet, szerényebbet, de azért nagyobb annál, melyet a születés adhat, mert az saját érdemeiké jutalma, és az igazi férfi nem is lehet másra büszke. Am legyen ott nevük előtt a dé err, a gé-rr helyett. És a mint tanulmányaik ezen fegyve-rével felruháztatták, oseek példájára lépjenek ki a sorompókba és küzdjenek a hazáért!

Ime, ez a modern kor küzdelmének fogalma. Fiatal uránk ugyan nem azt tartják, hanem azt, hogy miután, ma már alispánkodni és katonáskodni dolog és tanulmány nélkül nem lehet, tehát eleget tesznek hazafini kötelességüknek a sporttal, a vo-rós frakkozással, futtatással és galamblovészettel; a mból egyik-másik meg is járja neha-néha, de hogy az életcélt pusztán és egyedül csak az képezze, hát az urfi a hazára nézve elvész.

Gondoljuk, hogy urlovarjainknak nem igen fog-tetszeni dr. Tisza Istvánnak ezen utmutatása, a hova persze nem is igen sokan képesek követni őt, hanem annál nagyobb buzdítására leszen azoknak, kik szívükben formi érzik a nemes ambíció hevé-t, s a mely nemes ambíció ma már nem lehet más, mint a kézben azon fegyverrel torni előre és sze-rezni családi névnek és hazának dicsőségét, a mely fegyvert a mai kor osztott ki az ő gyermekei kö-zött. Mert amint hogy a régi nevek és czimerek az ősi kastélyokból eltűnnek, ha az utód a kor szá-vát nem fogja fel, éppen úgy el fognak tűnni a történelem lapjairól az ősi nevek, mert azelőtt is-csak annak volt neve, a ki azt kiérdemelte, kikü-zdötte, és csakis annak leszen ezután is.

H I R E K.

Zentai csendélet. A valódi kisvárosi herce-burczák színhelye Zenta. A két zentai lap furesza világot vet az ottani társadalmi viszonyokra. Mikosevits Jozsef városi főügyész párbajra hívta ki Reitmann Ferenczet a „Zen-tai Ellenőr” szerkesztőjét, az emiltett lap april 22-iki számban foglalt sérelmekért. Reitmann nem fogadja el a kihívást mindaddig, míg a zentai athletikai klub őt párbajképesnek nem deklarálja. Mikosevits az ügyet a zentai athl. klub itélete alá bocsájta, mely azután több

ziben megkísérett határozatot hozni, de minthogy később R. levéiben kifogásolta Gombos Gábor becsületbírósági tagnak ily minőségben való működését, mivel vele el-lenséges viszonyban áll s ennek ellenében Gombos se-gédei azt állítják, hogy R. levele hazug, a becsületbír-óság R. ügyében nem érte magát kötelezve ítéletet mon-dani. Erre Gombos azt indítványozta, hogy R. a klub tagjai közül kitérültesse, illetőleg, hogy a becsületbír-óság e czéllal intézkedjék. Ebből viták s a vitákból ismét kihívások következtek t. i. R. kihívta Zsarkó An-tal kir. közigyjőt, mert a gyűlésen azt mondta, hogy R. „megbélyezett” ember, Zsarkó csak az esetben akarta elfogadni a kihívást, ha a budapesti athl. klub becsületbírósága R-t fölmenti. Gombos Gábor ur kihívta Spitzer Mór tart. hadnagyot, ki a kihívást nem fogadta el. Kihívta ugyancsak Gombos polgármester a „Zen-tai Ellenőr”-ben hozzá intézett level íróját, ki ismeretlen s így a kihívást el nem fogadta, helyette a szerk. akart helytállni, mit G. mellőzött. Ezek szerint tehát a két helyi lap hemzseg a nyilatkozatoktól, melyeknek töb-brendbeli gyávasság bizonyítványt állítottak ki. E dolgok eléggé neveltségesek, s csak az tudjuk, hogy egy polgármester s egy főügyész hogy tudnak ilyen társa-dalmi csete-pátékat inscenázni. Valóban difficile est satyam non scribere.

Az új szerb főesperes Kupuszarevics Lyubomir ur, hívei körében két hetet töltvén, f. hó 6-án este vissza-utazott Karlovczra, hol mint a theologia tanára, a tanév végéig marad s csak azután té vissza végelesen itteni rendeltetése helyére. A benyomás, melyet megelégsé-s rövid működése tett egy híveire, mint mindenkre, a kívül érintkezésbe jött, a lehető legkedvezőbb. Az új próta egy java korában levő, alig 40 éves sympathicus, mondhatni még és érdekes külsejű férfi, nyugas s finom modorral, nyugodt és komoly felépéssel. A görög keleti nyelvű ceremoniozus isteni tiszteltetűhez erőteljes, tiszta bariton hangja kiválóan illik, miséje megható, impozáns, hívei szíveben mély vallási érzületet gerjesztő, hogy hogy azok lelkesülten beszélnek, hogy prótójuk messze fölül-mulja varakozásukat. Az új főesperes különben a szerb egyházi irodalom egyik kitünő munkása, a mirol ékes tanubizonyoságot tesz a „Хришћанске Вјеснице” egyházi szakkaliban közzétett számos maradóan becsü. dolgozata. Politikával sola cletében nem foglalkozott, dacára, hogy a szerbek jelenlegi egyház-politikai belvitájuk kiindulási pontjában működött éveken át, hanem odaadagol és ö-nzetlenül szolgált mindig csakis egyházat és az iskolát, visszavonultságában a tudomány és családjának szem-letlen zavartalan napjait. Az itt mondott példaközöl a legistább ideális philosophia, szaturálva az életiskola-ból merített gyönyörű reflexiókkal és tapasztalati axi-omakkal, melők barnely főváros elsorangu praedikátorá-hoz. A gymnasiumot öcsével a jelenlegi becsim archi-mandritával Szegeden végeztén, a haza nyelvet tökéle-tesen bírta és jelenleg is erti, de hosszu távolléte alatt sokat felejtett, úgy, hogy állitasa szerint, belekerül egy felvétel talán több is, mig magyarul oly folyékonyan tár-salaghat, mint egykoron. A mily ünnepelesen fogadta-tal a hitközség által, ily fenyesen vendégléttet meg-itt időzése alatt naponta, az eleve megállapított sorrend-ben, az előkelőbb szerb családok által, miután hívei szá-mára külön lakást rendeztek be szolgálatnál. Szombaton f. hó 5-én mint a gör. kel. vallás Szt.-György napján tartott meg a nagy szerb templom búcsú-ünnepele (пучина чина) a „Csitaonica” helyiségében. Reszt vettek a hitközség és a szerb olvasókör tagjai részérol kilencvennégyen. A Cselikovics által felszolgált diszebb kezdete előtt a próta ornatusában, a szerb dalára köz-munkódése mellett a szokásos imákat és a búcsúünne-pelelyt egybekötött szertartást bevégezvén, a hitközség elnökével a kalácsot kettévágta s azt a jelenvolt hívek között szeszottta. Erre Vukicsvits Péter vár. tanács-nok és a gör. kel. hitközség elnöke ő felsége a királyra és az uralkodó családra mondott hődelletjes felkösön-öt, melyet az ünnepek állva meghallgatván, háromszor lelkes zsviokba törtek ki, a templom előtt felállt-ított mozsarak pedig 21 lövéssel üdvözölték. Dr. Sztój-kovits Péter ismert ekezsólásáról Petrovits Vasziliján püspökre emelt poharat. Kupuszarevits főesperes a hit-községre mondott hosszabb, igen szép s nagy lelkesé-sséggel fogadott felkösöntöt. Bikár Simon az új próta mondott zajos helyeslést aratott áldomást. Dr. Pavlovits Simon köztetés mellett a hitközség elnökét éltette szle-mesen és talpraesetten. Vukicsvits Miklós tanár a Szt.-György templom összes híveire mondott e templom építése történelmérol érdekes adatokkal fűszerezett, nagy olvasottságra mutató, tapasztal fogadott áldomást. Kupu-zarevits próta másodszori élenken megzsívózott felszó-lalásban a különböző hitfelekezetek hívei között szem-lesé, oszinte testvéri és igazi rokoni szeretete emle-tes poharat. Dr. Sztójkovits Péter az egyházi ünnepelelyt habar távol álló politikának, de általa nagy előszeret-ettel cultivált egyik politikai kérdésnek billentyűjét mu-tató-újával kissé megérintvén, nagy hűvel a magyar-serb testvérségre írté poharat, mely áldomás, tekintve a lelkes előadást, valamint a lelkesedést, melyet er-edmett hangulatu búcsú-ünnepelelyt éltartott egész esti hét óráig. Masnap estelele számos díszes ur fogaon kísér-tek ki nagyszámu hitközségi képviselő az elutazo pró-tót a vaspálya indóházhoz. Mi részünkröl öszintén ör-övendük, hogy szerb testvéreink az új prótójukban oly embert vélnek birt, ki egyházuinknak igazi és kiváló lelki pásztor, e városnak hasznos és derék polgára, a hazá-nak pedig önzetlen és lelkes fia leend.

Újvidéken a harmadik tanácsnok s adóügyi előadó megválasztása a vár. képviselőtestület május havi köz-gyűlésén, múlt pénteken ment végre s a választás egy-hanglual Fetter József, eddigi vár. adópenztárnokra esett.

„Nem! hazudtam durván, mire ő megelégedetten morgott szakállába valamit, a mi körül-belül annyit jelentett: „Tudtam!”

Kinyitá az ajtót.

„Maradjon ön mindig közelemben kollega, tanács-
lom önnek”, szolt bizzam fordulva.

Pokoli lármá itt még füléimet, a minőt ily meg-
lepő módon csak akkor hallottam, midőn először men-
tem a bécsi tözsde karzatára.

„Ártalmatlan örültek osztálya” morogta kollegám.

Mintegy 70 férfi lehetett a teremben.

Most foghatám csak fel az obligát ruhaváltás fon-
tosságát, mert csakhamar czélpontja voltam egy pár gú-
nyolódó örültnek, kik a „leköpés” magas tudományát
gyakorolták rajtam.

Egy hosszú ficzkó rohant nekem fogcsikorgatva s
azt kiáltá:

„Hasztalan beszélzs francziául, én minden szót meg-
érték s tudom, hogy te is oly bolond vagy, mint mi
mindannyian.”

„Semmit se féljen” szolt vezetőm, „nem oly gon-
nosz, mint önnek tetszik.” Ezután keményen szemközt
állt a hosszú embernek, mire annak haragja hirtelen
lecsillapult s félénken, mint egy kis lány tekintett reánk,
s magát újjával az orvosra mutatva, egészen halkan
szólt:

„Dottore!”

Mintha csak a szerencétlenségben társainak olyas-
mit akart volna mondani, mit azok még talán nem tudnak.

De azok nem hallgattak rá, s mint az „örültek”
kiáltoztak, míg néhányan kinevettek, mintha mi lettünk
volna a bolondok. Egy kicsi, szürke, sovány emberke
egész titokzatosan sugta nekem, hogy fölülte jó lesz itt
maradnom, mivel nem találja az őt megillető társaságát.

„Nézzen körül. Lehet ezekkel az emberekkel egy
okos szót váltani?” szolt s ha homloká mély ráncaiból
itéltünk volna, egy böles benyomását tette.

„Gyógyíthatatlan” veté közbe az orvos. „husz év
óta van itt, soha sem jön ki többé a világ! Napokon
át elragadtató okosan beszél, míg megrogzött ideijá,
hogy ő Borneon egy „maharadsa” nem vesz rajta erőt.”

Amnyira körül voltunk véve az örültek csoportjától,
hogy alig tudtuk a terem végét elérni, hol az ajtó
homlokán „női osztály” vala olvasható.

Meg kell vallanom, a legmagasb mértékben föl
voltam izgatva. (Folyt. köv.)

A szerelem martyrjai.

— Beszélj. —

Irtá: Müller Róza.

(Folytatás.)

„S én nem fogom önt látni többé! — kiáltá mély
fájdalommal; — oh Margit! szóljon mit akar tenni. —
nyugodt arca olyan vésztojósón mosolyog felém. —
Margit! én megteszem a mire ön kért, de követeltem
öntől viszont, hogy ön is megtegye a mire én kérem!
igérje meg nekem, hogy nem teszi azt, a mi e perczben
agyámban megfogant, hisz e tette által örökös lelki fur-
dalást okozna nekem; Margit nézze rám s mondja hogy
megértett s hogy úgy tesz mint kérem.

„Ne féljen Béla. Igérem, hogy úgy teszok, anint
ön akarja.”

„Isten önnel Margit! most nyugodtabban hagyom
itt, hogy igéretét birom.”

Béla távozni akart; Margit visszatartá.

„Béla! ugy-e jóbarátokként válnak el, s ön néha-
néha fog reám gondolni?”

„Boldog leszek egész életemben Margitom a tudat-
ban, hogy egy ily igaz szívet az enyimék mondhattam. A sze-
relemvágó tekintetével. Margit keblére hajtá fejét. Béla
egy csokot nyomott a márványfehér homlokára, azután
elrohant.

A templom előtt sok nép két esküvőre várt. Az
egyik Margit, a másik Hélaé.

A két menyasszony egyszerre ér a templomba,
rosz jel — azt mondják, hogy az egyik rövid időre meg-
hal közülök. Vajjon melyik a kettő közül?

Margit Béla eltávozta után mély gondolatokba me-
rült, nem tudta mit tevé legyen. Eszébe jutott a bossz-
szuállás a miért megcsalattott, s midőn fontolgatni kezdé
az eszmét, szomorúan hajtá le fejét s könnyezve mondá:

„Hiszen ő nem csalt meg engemet.” Majd észbe jutott
az ongyilkosság, s édes mosolylyal arczán gondolt a rá
nézve „szép halálra.” De ez is csak pillanatilag tartott, a
másik perczben már Béla szava jutott eszébe és fájdal-
mas tekintettel nézett az ég felé, mináltt Béla szavait
ismétlé „e tette által örökös lelkifurdalást okozna nekem,
ő nem az én haldíomat tájlaná; — füzé tovább

gondolatait — hanem saját lelki nyugalmát; de nem —
hiszen igazgatóságában azt sem tudta, hogy mit mond
tulajdonképen.” Majd kiverve ezeket is fejből, anyjára
gondolt.

„Szegény mama, mennyire fáj majd neki az én
boldogtalanságom, — mondá halkan tovább, azután mosolyt
erőltetett arczára, és a tükör elé állt: „igy”, mondá,
anyámnak nem szabad szerencétlenségemmel fájdalmat
okozni, az ő szeretete tudom, hogy feledtetni fogja velem
boldogságomat, s talán az isten is letekint rám s erőt
ad, hogy feleddessem Bétát.”

Hagyjuk el azonban Margitot és térjünk vissza Bé-
lához, ki a legnagyobb igazgatóságban jött el Margittól.

Még akkor este a vonattal elutazott szívében mély
fájdalommal, agyában pedig tévelygő gondolatul, beteg
vult teste és lelke. Hazautazott Bpestre, a hol szülei a
legnagyobb örömmel fogadták. De ez öröm kevés ideig
tartott, mert Béla kimerültség és igazgatóság folytán más
nap már nem bírta elhagyni ágját.

X-né néhány nap mulva meghalotta, hogy Béla
betegesen fekszik szüleinél, és sietett jegyese betegágyá-
hoz. Béla forró lábzan feküdt s midőn jegyese ágyához
közeledett, nem ismerte őt fel. A szegény nő azt se
tudta mit tegyen fájalmában; már másodszer van oly
beteg karjai között. Egészen közel ment Béla ágyához
s a legédesebb szavakkal szolt hozzá.

Béla megragadta kezét s erősen szorítá azt lázas
ajkaihoz, majd tört szavakban rebegé: „Földaloznám ér-
tet mindenemet, — ah az a becsület, de mit ér az élet
nélkül?”

A szép nő csókjaival halmozá a beteg arczát s
könyező szemekkel mondá: „Béla térj magadhoz, his-
zen itt vagyok én melletted, én, a te Klárád.”

Béla visszatartá a szép nőt, s lábzan égő szemeit
rá függeszté, miattat kétségbeesve kiáltá: „Add vissza
kieroszakolt szívamat, add vissza Margitomat.

Az özvegy tévoa arczezal nézett a betegre. „Béla
az istenért miket beszélj te itt össze-visza?” szóla
kérdő tekintettel. (Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő:

MÜLLER GYULA.

Kiadók és lap tulajdonosok:

Nadasch, Muzsik és Partlics.

HIRDETÉSEK.

Buziás-fürdő

(Temesvár mellett.)

Hirnevés gyógyfürdő: **vérszegénység,**
nőbetegségek, magtalanság, tehetetlenség
(impotencia) **homok és köképződmények**
ellen.

Gyógyviz- szétkildés minden
irányba.

— Fürdőleírások, gyógyviz-árjegyzékek
kivanatra bermenve megküldetnek.

A kút- és fürdőberletli-igazgatóság

BUZIÁSON Temesvár mellett.

3-1

Van szerencsém a nagyérd. közönség becses tu-
domására hozni, hogy a kor kívánalmainak megfele-
lő

monogrammm-hímzés,
slingelés-minta előnyomó,

valamint
slingelés, hímzés s fehérnemű

varró-intézetet

allítottam föl.

Átvállalok ugyanitt mindenemű előnyomási vala-
mint hímzés-slingelési s fehérnemű varrás-mun-
kátokat (egész kelengye-kiállítást) jó ízlésű ki-
vel, olcsó és gyors szolgálat biztosítéka mellett.
Zombor, 1883. évi május hóban.

Kiváló tisztelgettel

Özv. Juba Betti

Zrinyi-utca Sztaojevits-féle ház.

Haszonbéri hirdetmény.

A basa-utczai 202. sz. alatti házban
három szoba, konyha, elkülönített
folyosó, fűskamra és pince azonnal
bérbeadatik. — Közelebbi értesítést
kaphatni a házban, a tulajdonos-
nőtől.

3-3

Alapítottatott 1853-ik évben.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni,
ugy az utczetemet ugyanann berendeztem s átalakítottam.
Náim leggazdagabb választékban, mindennemű

bádogos munka

található, ugymint:

konyha és kerti
szerelevények,

mosó- és moszdó-edények, teljes fürdői be-
rendezések, fürdő- és ülökádák, zuhanók,
pléhkemenczék, kattanházak, tea- és kávé-
készülékek, siri-, utczai- s közönségi lámpák,
sütőeszközminták stb. stb.

Magán és nyilvános építkezésekhez
szükséges bádogos munkák és **KERESZTEK** általam
a legjobb kivitelben készítettetek.

— Fürdő- és ülökádák nálam igen jutá-
nyos áron kölcsönkép is kaphatók.

Mindennemű bádogosmunka és e szakmába vágó
javítások a legnagyobb pontosságai és olcsón esz-
közölhetetek. Teljes tisztelgettel

Eibach István

bádogos.

4-2

Zomborban, Zrinyi-utczá,
Tárczay-féle házban.

Magyarország legjobb savanyú vize.

Mohai ÁGNES forrás.

A vegyelmezés szerint a

mohai ÁGNES forrás

vize a legjobb savanyú vizek közé sorolandó.

Tekintve, hogy ugyszólván csupán szénsavsókat tartalmaz, igen nagy mennyiségű
szabad szénsav mellett ezen ásványviz

a tiszta földes savanyú vizek közé tartozik.

Főraktár:

WEIDINGER S. és ZS. kereskedőknél
Zomborban.

10-1

Magyarország legjobb savanyú vize.

Magyarország legjobb savanyú vize.

Magyarország legjobb savanyú vize.